

VILNIAUS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

Vilniaus rajono savivaldybės tarybai

Vilniaus rajono savivaldybės merui

IŠVADA

DĖL VIEŠOJO IR PRIVATAUS SEKTORIŲ PARTNERYSTĖS PROJEKTO „SPORTO KOMPLEKSO INFRASTRUKTŪROS SUKŪRIMAS RUDAMINOJE“ ĮGYVENDINIMO TIKSLINGUMO

2024 m. liepos 16 d. Nr. PA-4
Vilnius

Vadovaudamiesi Vietos savivaldos įstatymu¹, Viešojo ir privataus sektorių partnerystės (toliau – VPSP) projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklėmis², atsižvelgdami į Vilniaus rajono savivaldybės (toliau – VRS) administracijos raštą³, atlikome vertinimą dėl projekto „Sporto komplekso infrastruktūros sukūrimas Rudaminoje“ (toliau – Projektas) įgyvendinimo tikslingumo viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdu.

Pagrindiniai vertinimo klausimai:

- ar savivaldybė, užtikrindama atsiskaitymą su Privačiu subjektu, turi galimybę prisiimti ilgalaikius finansinius įsipareigojimus;
- ar yra teisinės galimybės Privačiam subjektui perduoti vykdyti numatytas viešojo ir privataus sektorių partnerystės projekto veiklas;
- ar yra teisinės galimybės perduoti savivaldybės turtą Privačiam subjektui.

Vadovybės atsakomybė

VRS administracija yra atsakinga už vertinimui pateiktų duomenų tikrumą ir teisingumą. Rengiant šią išvadą, buvo vadovaujama nuostata, kad pateikti duomenys yra teisingi, objektyvūs ir išsamūs, o pateiktų dokumentų kopijos atitinka originalus.

Teisinis reglamentavimas

¹ 1994-07-07 Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais) 67 str. 1 d. 4 p.

² 2009-11-11 Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1480 „Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės“ patvirtintų taisyklių (su vėlesniais pakeitimais) 28 d.

³ 2024-06-25 Vilniaus rajono savivaldybės direktoriaus raštas Nr. A33(1)-7427.

Investicijų įstatymas⁴ VPSP apibrėžia kaip valstybės arba savivaldybės institucijos ir privataus subjekto įstatymuose nustatytus bendradarbiavimo būdus, kuriais valstybės arba savivaldybės institucija perduoda jos funkcijoms priskirtą veiklą privačiam subjektui, o privatus subjektas investuoja į šią veiklą ir jai vykdyti reikalingą turtą, už tai gaudamas įstatymų nustatytą atlyginimą.

Pagal valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartį privačiam subjektui gali būti suteikta teisė vykdyti veiklą, susijusią su infrastruktūros, taip pat naujo arba jam perduoto valdyti ir naudoti valstybės ar savivaldybės turto projektavimu, statyba, rekonstravimu, remontu, atnaujinimu, valdymu, naudojimu ir priežiūra bei viešųjų paslaugų teikimu šiose srityse: transporto, švietimo, sveikatos ir socialinės apsaugos, kultūros, turizmo, viešosios tvarkos ir visuomenės apsaugos ir kitose įstatymų nustatytoje valdžios subjekto veiklą ir funkcijas apimančiose srityse⁵.

Vietos savivaldos įstatyme⁶ nustatyta išimtinė savivaldybės tarybos kompetencija – sprendimų dėl VPSP projektų įgyvendinimo tikslingumo priėmimas.

Vyriausybės patvirtintos⁷ VPSP projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklės reglamentuoja viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimą, teikimą, vertinimą, sprendimų dėl projektų įgyvendinimo priėmimą, įgyvendinimą, partnerystės procese dalyvaujančių institucijų teises, pareigas ir atsakomybę.

VERTINIMO REZULTATAI

1. Dėl Savivaldybės galimybės priiimti ilgalaikius finansinius įsipareigojimus

Planuojamas projektui taikyti VPSP būdas – tai valdžios ir privataus subjekto partnerystė (toliau – VŽPP). VŽPP sutarties laikotarpis iki 18 metų (3 metai – darbų atlikimas; 15 metų – veiklos vykdymas). Centrinės projekto valdymo agentūros (toliau – CPVA) pateiktos išvados duomenis maksimalūs Vilniaus rajono savivaldybės turiniai įsipareigojimai grynąja dabartine verte sudaro 20 046 082 Eur, įskaitant pridėtinės vertės mokestį (toliau – PVM). Atsižvelgiant į pateiktus projekto skaičiavimus, tikėtinas VRS metinis mokėjimas Privačiam subjektui sudarytų 1 418 120 Eur su PVM.

Pagal Lietuvos Respublikos Fiskalinės sutarties įgyvendinimo konstitucinio įstatymo 4 straipsnio 2 dalyje apibrėžtą taisyklę (taikoma ir VRS biudžetui), nustatyta, kad valdžios sektoriui priskiriamas biudžetas, kurio planuojami asignavimai viršija 0,3 procento praėjusių metų šalies BVP to meto kainomis, turi būti planuojamas, tvirtinamas, keičiamas ir vykdomas taip, kad, sprendžiant pagal to biudžeto struktūrinį balanso rodiklį, apskaičiuotą kaupiamuoju principu, jis būtų perteklinis

⁴ 1991-07-07 Lietuvos Respublikos investicijų įstatymas Nr. VIII-1312 (su vėlesniais pakeitimais) 2 str. 15 d.

⁵ Ten pat 15² str. 3 d.

⁶ 1994-07-07 Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais) 15 str. 2 d. 22 p.

⁷ 2009-11-11 Lietuvos Respublikos nutarimas Nr. 1480 „Dėl viešojo ir privataus sektorių partnerystės“ Viešojo ir privataus sektorių partnerystės projektų rengimo ir įgyvendinimo taisyklės (su vėlesniais pakeitimais) 1 d.

arba subalansuotas. VRS 2024 m. biudžeto pajamų ir išlaidų rodikliai rodo, kad biudžetas subalansuotas. Vadovaujantis teisės aktų nuostatomis savivaldybėms grynojo skolinių įsipareigojimų pokyčio limitas 2024 metams nėra nustatytas.

Savivaldybės administracija yra atsakinga už vėlesniuose Investicijų projekto įgyvendinimo etapuose – viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės sutartyje – priimtų savivaldybės finansinių įsipareigojimų atitiktį savivaldybės finansinėms galimybėms, kitų sąlygų vykdymą laikantis teisės aktų reikalavimų.

Pagal VRS finansinių galimybių įgyvendinti šį partnerystės projektą vertinimo duomenis⁸, nuo 2027 m. metinė pinigų suma, kuria gali disponuoti VRS administracija, apie 40 mln. Eur kasmet, lyginant su faktiniais 2023 m. duomenimis – 18 mln. Eur (teigiamas rezultatas parodo, kad Viešojo subjekto finansinės galimybės įgyvendinti partnerystės projektą yra pagrįstos). Savivaldybė galės užtikrinti pakankamą lėšų srautą mokėjimams privačiam subjektui atlikti.

2. Dėl teisinės galimybės privačiam subjektui perduoti vykdyti numatytas viešojo ir privataus sektorių partnerystės projekto veiklas

UAB „Eurointegracijos projektai“ VRS administracijai parengė investicinį projektą „Sporto komplekso infrastruktūros sukūrimas Rudaminoje“, kuriame nustatyta pagrindinė problema – neužtikrintas kokybiškas sporto ir sveikatinimo paslaugų prieinamumas Vilniaus rajone. Siekiant išspręsti aktualią problemą, buvo numatytas tikslas gerinti VRS sveikatinimo paslaugų kokybę ir didinti baseinų infrastruktūros prieinamumą Vilniaus rajono gyventojams, profesinio meistriškumo siekiantiems sportininkams bei rajono svečiams. Tikslui pasiekti numatytas uždavinys – išplėsti sporto ir sveikatingumo paslaugų infrastruktūrą Vilniaus rajone. Investicijų projekto suformuluoti fiziniai rezultatai, orientuoti į infrastruktūros sukūrimą, tačiau suprantama, kad esminis siekiamas rezultatas – padidintas viešųjų sporto ir sveikatinimo paslaugų prieinamumas užtikrintos kokybiškos sporto ir sveikatinimo paslaugos, susijusios su baseino bei treniruočių infrastruktūra, sukurtos galimybės 5 000 takvalandžių per metus skirti Savivaldybės poreikiams.

Įgyvendinant projektą VPSP, VRS atliktų tik privataus investuotojo atrankos konkursą ir perduotų tiesiogines inicijuojamo projekto veiklų įgyvendinimo funkcijas atrinktam privačiam subjektui. Tokiu atveju VRS tik kontroliuotų kaip pagal jos nustatytus kriterijus, reikalavimus ir terminus yra atliekami visi numatyti darbai (rengiamas darbo projektas, vykdomas projekto įgyvendinimas numatytu grafiku ir apimtis bei pan.).

Pažymėtina, kad kūno kultūros ir sporto plėtojimas, gyventojų poilsio organizavimas yra

⁸ Skaičiavimai atlikti pagal Viešojo ir privataus sektorių partnerystės tikslingumo vertinimo ir partnerystės klausimyno rengimo metodines rekomendacijas, patvirtintas CPVA direktoriaus 2014-12-31 įsakymu Nr. 2014/8-337 (2023-05-11 redakcija).

savarankiškoji savivaldybės funkcija⁹. Vadovaujantis teisės aktais Savivaldybė pati negali vykdyti komercinių veiklų, todėl privačiam partneriui bus leidžiama vykdyti komercinę veiklą, susijusią su sporto ir sveikatinimo paslaugų teikimu, reklamos ploto nuoma, maitinimu ir kt. komercine veikla.

Kadangi Privatus subjektas VPSP sutartyje nustatytomis sąlygomis investuos į valdžios subjekto funkcijoms priskirtas veiklos sritis, VPSP būdu yra pagrįstas. Privačiam subjektui perdavus nurodytas VPSP būdu, sumažėtų viešųjų pirkimų poreikis, projekto vystymas būtų greitesnis, projekto įgyvendinimo rizikas prisiimtų Privatus subjektas.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, apribojimų perduoti Privačiam subjektui aukščiau nurodytas veiklas nenustatėme, šių veiklų perdavimas neprieštarauja Investicijų įstatymo nuostatai, kad pagal VPSP sutartį privačiam subjektui gali būti suteikta teisė vykdyti veiklą, susijusią su infrastruktūros, taip pat naujo arba jam perduoto valdyti ir naudoti valstybės ar savivaldybės turto projektavimu, statyba, rekonstravimu, remontu, atnaujinimu, valdymu, naudojimu ir priežiūra bei viešųjų paslaugų teikimu šiose srityse: švietimo, sveikatos ir kitose įstatymų nustatytoje valdžios subjekto veiklą ir funkcijas apimančiose srityse.

3. Dėl teisinės galimybės perduoti turtą

Pagal investicinį projektą, privačiam subjektui, laimėjusiam VPSP konkursą, visuomeninės paskirties žemės sklypas, kurio plotas 0,8700 ha, unikalus Nr. 4400-1262-1466, esantis adresu Vilniaus raj. sav., Rudaminos sen., Rudaminos k., Taikos g. 1A, bus perduotas valdyti nuomos teise. Perduodamas žemės sklypas, kuriame planuojama vystyti projektą, nuosavybės teise priklauso valstybei, o VRS šiuo metu žemės sklypą naudoja panaudos pagrindais¹⁰. Iki sutarties įsigaliojimo visa apimtimi, savivaldybė turės atsisakyti panaudos teisės, kad valstybinės žemės sklypas privačiam subjektui būtų perduotas be aukciono nuomos teise. Toks perduoto žemės sklypo valdymo būdas atitinka Investicijų įstatymo nuostatas.

Kiti pastebėjimai

Parengtame projekte galimos rizikos identifikuotos, išskirtos ir aprašytos rizikų grupės. Pagal investicinio projekto duomenis bendra identifikuotų rizikų¹¹ vertė 6 370 284, iš kurių didžiausią dalį sudaro: 34 proc. rangos darbų rizika, 33 proc. teikiamų paslaugų rizika, ir 14 proc. paklausos rinkoje rizika, todėl atitinkamai šioms rizikoms ir turi būti numatytas ypatingas dėmesys bei atitinkami rizikų valdymo veiksniai ir jų valdymo priemonės. Rizikomis Savivaldybė ir Privatus subjektas dalijasi (80,65 proc., bendros rizikos vertės tenka privačiam subjektui, 19,35 proc. – Savivaldybei). Remiantis aukščiau pateiktais duomenimis, būtina pažymėti ir tai, kad siekiant iš anksto eliminuoti galimas

⁹ 1994-04-07 Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas Nr. I-533 (su vėlesniais pakeitimais) 6 str. 29 d.

¹⁰ 2024-04-29 Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės išrašas.

¹¹ Projektavimo, rangos darbų, įsigyjamos (pagaminamos) įrangos, įrenginių ir kito turto, įsigyjamų paslaugų, finansavimo prieinamumo, teikiamų paslaugų, paklausos rinkoje, turto likutinės vertės rizikos.

rizikas bei jų pasekmes, būtina užtikrinti įsigyjamų darbų kokybę ir kainą (t. y. skirti didelį dėmesį rangos darbų įsigijimo kainai ir jos kokybei), užtikrinti teikiamų paslaugų kokybę, kurią įtakoja planuojamų išlaidų pasikeitimai.

Vilniaus miesto savivaldybės taryba¹² 2024 m. gegužės 15 d. priėmė sprendimą, įgyvendinti projektą „Baseino Rasų g. 50 B, Vilniuje, sukūrimas“. Vilniaus rajono gyventojai tampa potencialiais šio baseino komplekso klientais, planuojamas statyti sporto kompleksas Vilniaus raj. sav. Rudaminos sen. yra tik 11 km atstumu. Abiejuose kompleksuose bus teikiamos panašios paslaugos, todėl kyla rizika, kad gali sumažėti teikiamų paslaugų paklausa, tokiu būdu ir pajamos.

Finansiniam IP gyvybingumui užtikrinti numatomas Savivaldybės metinis mokėjimas 1 172 000 Eur be PVM per metus (realia verte). Savivaldybės administracija prisiima ilgalaikius finansinius įsipareigojimus, kurie daro įtaką biudžeto skolinimosi rodikliams bei galimybėms finansuoti kitas savivaldybės funkcijas.

Pažymėtina, kad vadovaujantis Investicijų įstatymo nuostatomis prieš sudarydami VPSP sutartis, valdžios subjektai privalo gauti Finansų ministerijos išvadą dėl VPSP sutarties projekto finansinių sąlygų vertinimo fiskalinės drausmės reikalavimų požiūriu.

Išvada.

Vadovaujantis vertinimo rezultatais galime teigti, kad VPSP taikymo būdas – valdžios ir privataus subjektų partnerystė, yra pagrįstas, atitinka Investicijų įstatymo reikalavimus, galimybė Privačiam subjektui perduoti vykdyti numatytas VPSP veiklas ir savivaldybės turtą atitinka teisėtumo reikalavimus. VRS taryba, įvertinusi aukščiau pateiktas pastabas dėl galimybės prisiimti ilgalaikius finansinius įsipareigojimus ir kitus pastebėjimus, galėtų priimti sprendimą įgyvendinti projektą „Sporto komplekso infrastruktūros sukūrimas Rudaminoje“ valdžios ir privataus subjekto partnerystės būdu.

Savivaldybės kontrolierė

Marija Aliošina

¹² 2024-05-15 Vilniaus miesto savivaldybės tarybos sprendimas Nr. 1-535 „Dėl tikslingumo projektą „Baseino Rasų g. 50B, Vilniuje, sukūrimas“ įgyvendinti viešojo ir privataus sektorių partnerystės būdu“.